

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1675. usque ad annum 1681

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1780

VD18 90119207

§. 63. Conventus Cleri Gallicani Parisiis continuatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67305)

Davidicam Christiani Principis, ac pre- Sæc. XVII.
ces pro foeminis præter alia, quorum A. C. 1681.
jacturam Orbis literarius certe nun-
quam deplorasset.

§. LXIII.

*Conventus Cleri Gallicani Parisiis
continuatus.*

Probabatur Ludovico Franciæ Regi
nuperum Cleri Gallicani consilium, *Regal. Sa-
cerd. p. 49.*
propositumque restringendæ Regaliæ *Hvde vie de
Louis XIV.
lib. 41.*
temperamentum, quapropter ad finem
hujus anni edictum promulgari jussit,
vi cuius Regaliæ titulo provisi Decanati-
bus, Archidiaconatibus, Theologici Do-
ctoris, vel Pœnitentiarii munere, aliisque
beneficiis, in quæ titulares peculiare
jus suo nomine habent exercendi ali-
quam jurisdictionem & functionem Sa-
cram atque Ecclesiasticam, tales æta-
tem, Ordinum gradus & requisitam ca-
pacitatem haberent, necnon Vicariis
electis a Capitulis. si Ecclesiæ adhuc
vacant, vel ab Episcopis, si eas possi-
dent, sese pro approbatione & missione
Canonica obtinenda sisterent, prius-
quam ullam functionem exercere præ-
sumant. Hoc Regis edictum die vige-
simo quarto Januarii ad Parlamenti acta
relatum est. Quamprimum autem illud
fuit promulgatum, mox Præsules in
Y y 4 suis

Sæc. XVII. A. C. 1681. fuis comitiis congregati eidem sua ap-
posuere chirographa, ac die tertia Fe-
bruarii Regaliæ extensioni publico do-
cumento suum addiderunt consensum:
spe freti, summum quoque Pontificem
confirmatione Apostolica eis suffragatu-
rum; eadem ergo die ad eundem has de-
dere literas: „Quam consecrandi fecimus
„Apostolicæ Sedi Canonice obedientiæ
„professionem, ea nos impellit, quæ ut
„Parisiis jussu Regio congregati gessimus,
„ad Apostolatum vestrum referamus, gra-
„vesque metus nostros paternum in si-
„num effundamus (a). Cum enim te Do-
minus gratiæ suæ præcipuæ munere in Sede
Apostolica collocaverit, talemque nostris
temporibus præstiterit, ut nobis potius ad
culpam negligentiae valeat, si apud venera-
tionem tuam, quæ pro Ecclesia suggerenda
sunt, tacuerimus: quam ea possit Sanctitas
Vestra, vel fastidiose, vel negligenter acci-
pere, non ambigimus, quin magnis periculis
nostris Pastoralem diligentiam adhibere di-
gneris.

„Sane, Beatissime Pontifex, a ma-
„joribus nostris, sanctis, gravibusque
„viris accepimus, Regni & Sacerdotii
„tuta, piaque Concordia res humanas
„niti (b). Dum unum ab altero impugna-
tur

(a) Epist. Concil. Milevit. ad Pap. Inno-
centium inter Epistolas S. Augustini, Epist. 92.

(b) Goffridus Vindocinensis opusc. 4.

tur, periclitari utrumque, ea occasione, *Et de Sæc. XVII.*
Regno tolli Jusitiam, Et de Ecclesia pacem, A. C. 1681.
schismata, Et scandala suscitari, Et fieri
animarum perditionem simul Et corporum (c)
sine horum concordia res humanas nec inco-
lumes esse posse, nec tutas. Hæc Goffri-
„dus Vindocinensis, hæc Ivo Carnoten-
„sis, Sanctissimi gravissimique Ecclesiæ
„Gallicanæ Præsules immortalibus scri-
„ptis testata reliquerunt. Hos in me-
„dium afferre, & ad Vestram sanctita-
„tem allegare juvat, quos pro Eccle-
„siastica libertate, atque Apostolica
„Auctoritate multa perpeßos Sancti Ve-
„stri Decessores non tantum ut probabi-
„les Magistros, sed ut præcipuos, sin-
„gularesque filios semper habuerunt.
„His accedat tertius Clarævallis Ab-
„bas non Gallicanæ tantum sed universæ
„Ecclesiæ lumen, Sanctus Bernardus (d)
„ille Canonum propugnator, ac fortis-
„simæ cujusque sententiæ gravissimus
„Auctor, ubi nimio rigore regnum, &
„Sacerdotium dividi, atque inconsuti-
„lem Christi tunicam scindi animadvertit,
„utili condescensione temperari Cano-
„nes supplicavit, ac pacem utriusque
„potestatis, quæ utramque fulciat, re-
„tineri, præsertim in Gallia (e) ubi

Y y 5

nul-

(c) Ivo Carnot. Epist. 60.

(d) Epist. 219.

(e) Ivo Carnot. Epist. 238.

Sæc. XVII. „nullam unquam regnum inter & Sa-
A. C. 1681. „cerdotium divisionem fuisse antiquiores

„Episcopi gloriati erant, ubi denique
„ipso teste Bernardo, toto orbe colliso,
„ipsisque Pontificibus gravi toties tem-
„pestate jactatis, non modo nullæ scif-
„suræ factæ essent, sed etiam *solerent*
„*scissuræ aliæ resarciri* (f).

„Nec minore studio Apostolici Præ-
„sules (g) Vestræ Sanctitatis Antecesso-
„res eam concordiam commendarunt,
„cum gemina potestate res humanas
„regi ex sacris literis accuratissime tra-
„didere, quarum proinde Concordia
„publicam pacem, totiusque generis
„humani statum contineri certissimum
„sit, dicente Propheta: *Ecce vir orient*
„*nomen ejus, Zorobabel in persona, in*
„*figura Christus, certe populi Dei Dux*
„*& Princeps; & ipse extruet templum*
„*Domino, & ipse portabit gloriam, & se-*
„*debit, & dominabitur super solio suo; &*
„*erit Sacerdos super solio suo, & consi-*
„*lium pacis erit inter illos duos* (h) *stet*
„ergo utriusque solium, alterum Prin-
„cipis, alterum Sacerdotis, auxilio mu-
„tuo, mutua consensione munitum, hinc
„populi salus, hinc non tantum cor-
„por-

(f) S. Bernard. ep. 219.

(g) Gelasius Epist. 8. ad Anast. Imp.

(h) Zach. cap. 6. v. 12. 13.

„porum, sed etiam animarum lucra pro- Sæc. XVII.
 „veniant, hinc denique res humanæ A. C. 1681.
 „stabili, ac Deo pariter, hominibusque
 „placita tranquillitate decurrant. Quæ
 „cum ex Patrum traditione, ipsaque
 „adeo prophetica ac Divina Auctoritate
 „descenderint, ubi eam pacem nostris
 „temporibus occasione Regaliæ sollici-
 „tari vidimus, cæpimus cogitare, quid
 „Majores nostri, quid antiqui Sedis
 „Apostolicæ Antistites præscriberent,
 „pro certo habituri, quod verbo pari-
 „ter & exemplo docuissent. Sic autem
 „comperimus, quæ Ecclesiastica Aucto-
 „ritate, æterna lege sancita essent, ma-
 „nere inconcussa; quæ Ecclesiastica pro-
 „hibitione gestarent, in his Ecclesiarum
 „Principes multa pro tenore Canonum
 „districtius judicasse, multa pro tem-
 „porum necessitate tolerasse, ubi non
 „periclitatur fidei veritas, aut morum
 „honestas, quædam instituta tempe-
 „rari, non cæca tamen, & indiscreta
 „relaxatione disciplinæ, sed si adesset
 „necessitas, ex qua leges quoque mu-
 „tari contingeret: Sanctos enim Pon-
 „tifices Antecessores vestros ita præce-
 „pisse: *ubi necessitas non est, Sanctorum*
 „*Patrum decreta manere inconvertibilia (i).*
 „Eadem ergo decreta ex necessitate in-
 „terdum

(i) S. Bernard. tract. de Præcept. & di-
 spen. cap. 4.

Sæc. XVII. „terdum temperanda, eam vero necessi-
A. C. 1681. „tatem esse, si graves dissensiones, si
 „turbulenti motus, tumultusque immi-
 „nerent, quam *populorum stragem* S. Pa-
 „tres vocant, tunc enim charitatem,
 „quæ summa Ecclesiæ Lex sit, alias e-
 „molire, ac temperare leges, ac (k)
 „*detrahendum aliquid canonum severitati,*
 „*ut majoribus morbis sanandis Charitas sin-*
 „*cera subveniat:* hinc nempe profectam
 „a S. Patribus, ipsaque Apostolica sede
 „toties celebratam moderationem Ca-
 „nonum, quæ utili dispensatione, &
 „provida Compensatione librata Eccle-
 „siam ædificet, propulset diffidia, Re-
 „gnum & Sacerdotium firma pace com-
 „ponat.,

„Hæc ex S. Augustino, aliisque Pa-
 „tribus, hæc ex S. Pontificibus, Leone,
 „Gelasio, cæterisque Majores Nostri di-
 „dicerunt, notisque tradiderunt: *Salvo*
 „*scilicet fidei fundamento, & communi mo-*
 „*rum Regula, toleranda quædam, etiam sa-*
 „*cienda, quæ infirma videantur, hæc enim*
 „*facit Charitas, quæ operit multitudinem*
 „*peccatorum, quæ cum infirmantibus infir-*
 „*matur, cum scandalizatis uritur, & om-*
 „*nibus omnia fit, ut omnibus prodesse me-*
 „*reatur* (l), quod si jus illad Regium,
 „quod

(k) August. Epist. 50.

(l) Ivo Carnot. Epist. 214.

Sæc. XVII.

A. C. 1681.

„quod Regaliam dicimus, aut fidei fun-
 „damentis, aut morum regulis esset ad-
 „versum, non illud utique S. Pontifices
 „Doctrina & pietate conspicui Alexan-
 „der III. Innocentius III. atque alii
 „comprobassent; non illud denique Sa-
 „crum generale Lugdunense Concilium
 „tot Personis, totque sub titulis sua
 „Auctoritate firmasset. At enim extendi
 „vetuit ad eas Ecclesias, quæ primæva
 „atque innata libertate gauderent; sed
 „ut hanc interim quæstionem omitta-
 „mus, neque minutatim verba Concilii,
 „variosque sensus, quæque antegressa,
 „quæque consecuta sint, expendamus:
 „id sane liquido constat, nullum esse
 „periculum, ut extensum fidei, mori-
 „busque noceat, quod illæsa fide, sal-
 „vaque morum Regula, longe, lateque
 „propagatum, plurimas jam Regni
 „Ecclesias occupavit, ex quo illud effi-
 „citur, Regalæ causæ, non (m) ad
 „fidei, morumque Regulam, quæ immo-
 „bilis, & irreformabilis sit, sed ad Disci-
 „plinam, quæ pro locis, ac temporibus
 „subinde mutetur, quæque tempera-
 „menta, ac salubrem illam moderatio-
 „nem admittat, omnino pertinere.”

„Jam ergo constituto quæstionis sta-
 „tu, Beatissime Pater, quantum intel-
 „ligi-

(m) Tertull. de Virginibus vellandis.

Sæc. XVII. „ligimus rem totam expediri haud dif-
 A. C. 1681. „ficile fuerit; cum id unum inquiren-

„dum restet, justane causa fuerit,
 „cur post Ecclesiarum quarundam
 „libertatem totis sexaginta annis stre-
 „nue propugnata, victi in eo tri-
 „bunali, quod ipsi antiquo more Re-
 „gni appellavimus, acquiescere potius,
 „quam omnia commovere, Regiam po-
 „testatem cum Pontificali committere,
 „nova denique bella ciere vellemus.
 „Nos pacem anteponimus, nec in si-
 „mili causa piget imitari Vindocinen-
 „sem Abbatem (n) non minus fortitu-
 „dine, quam prudentia clarum, cujus
 „verbis dicimus: *habeat Ecclesia suam*
 „*libertatem, sed summopere caveat, ne dum*
 „*nimis emunxerit, eliciat sanguinem, &*
 „*dum rubiginem de vase conatur eradere,*
 „*vas ipsum frangatur.*„

„Neque vero publicam pacem, ac
 „sub tanto Rege prosperum rerum Ec-
 „clesiasticarum cursum turbatum oportebat. Adhibe pias aures, Sanctissi-
 „me Pontifex, & tantisper cogita, quem
 „Regem habeamus, non invictam bello
 „dexteram, ac decora victoriarum præ-
 „dicaturi sumus pacifici Sacerdotes:
 „habent illa laudem suam universis gen-
 „tibus celebratam, ac pacis gloria cu-
 „mula-

(n). Opusc. 4.

„mulatam. Utinam, Beatissime Pater, Sæc. XVII.
 „rebus nostris interesse, & coram in- A. C. 1681.
 „tueri posses (paternis sane oculis di-
 „gnum spectaculum) quam benigne
 „optimus Princeps Episcopos audiat,
 „quam rebus Ecclesiæ faveat, quam
 „bonos fulciat, quam invicta auctori-
 „tate frangat contumaces, quam cæle-
 „stem illam nobis a Domino traditam
 „potestatem intemeratam velit.

„Eo protegente, jurisdictio Episco-
 „palis propemodum profligata emergit e
 „tenebris: nostris jam decretis, nostræ
 „Auctoritati parlamenta obsecundant,
 „ac Regia Decreta Canonice Discipli-
 „næ ancillantur. Jam vero hæresis quot
 „accipit subinde salutares plagas? quot
 „edictis comprimitur? quot amissa tem-
 „pla luget? quantas nobilium plebejo-
 „rumque turbas ad Petri, hoc est, ad
 „Christi ovile revocatas, quid deinde
 „referemus, ut regius animus exosas ha-
 „beat novitates omnes, nulloque Re-
 „gni loco consistere patiatur? Est pro-
 „fecto Ludovicus Magnus alter ille Mau-
 „ritius a S. Gregorio Antecessore Vestro
 „toties commendatus (o): *cujus tempo-*
 „*ribus hæreticorum ora conticescunt, quia*
 „*et si eorum chorda in insaniam perversi sen-*
 „*sus ebulliunt, Catholici tamen Principis tem-*
 „*pore prava, quæ sentiunt, eloqui non præ-*
 „*sumunt.*”

Hæc

(o) Lib. 7. epist. Epist. 48-

Sæc. XVII.

A. C. 1681.

„Hæc coram admiramur, hæc lu-
 „culentius Vestra quoque Sanctitas, ab
 „altissima illa, cui totus orbis subest,
 „Petri sede commemorat; his Aposto-
 „licum vestrum pectus exultat, si quid
 „fortasse tot inter prospera emergit in-
 „commodi, non omnia proinde ad ju-
 „ris apices exigimus; Magno enim Cy-
 „rillo Alexandrino Præsede docente di-
 „dicimus (p) œconomia rerum plerum-
 „que cogi nos etiam a stricto, & con-
 „fesso Ecclesiæ jure discedere. Quanti
 „vero æstimamus illa privilegia aliquot
 „Ecclesiarum, si emolumentis damna
 „contendimus. Quid, quod illud onus
 „vix Ecclesiæ sentiunt, vacantium Ec-
 „clesiarum fructibus, quos Reges vin-
 „dicare fisco in Ecclesiarum longe ma-
 „xima parte non dubia consuetudine
 „poterant, Successori reservatis, rebus-
 „que ad Canonum auctoritatem Ludo-
 „vici decimi tertii Augustæ memoriæ
 „edicto redactis. Quid quod in qui-
 „busdam præbendis, ac dignitatibus
 „conferendis, si quid erat asperius,
 „nobis supplicantibus a Rege mollitum;
 „tanti Principis pietatem, largitatem-
 „que commendat? Quid quod capituli
 „sua jura servata, certique judici-
 „bus præscripti limites, ne Regaliæ no-
 „mine

(p) Epist. ad Gennadium Presbyt. & Ar-
 chimandritam.

„mine omnia invadantur, id subjuncta Sæc. XVII.
 „his literis gesta testantur, certoque A. C. 1681.
 „indicio sunt, quam bene illi aliqua
 „concedantur, qui multa jam sibi pos-
 „sessione vindicata ultro concedat.,

„Sed enim exprobabunt, qui votis
 „suis omnia metiuntur, leve illud quo-
 „que (sic enim sentiunt) quod Rex Chri-
 „stianissimus tanto studio assertum Co-
 „ronæ suæ velit, nobis Auctoribus ac
 „flagitantibus potuisse dimitti: næ illi
 „falsi sunt, rerumque nostrarum impe-
 „ritissimi. Liceat vero nobis, Beatissi-
 „me Pater, quando eo in ordine totius
 „negotii summa versatur, paulo libe-
 „rius interturbare graves illas curas
 „Apostolicæ mentis, ac jus Regaliæ
 „francorum Regibus insitum, inditum-
 „que est, ab ortu repetere.,

„Sic nempe inclamant Regii Magi-
 „stratus, Christianissimos Reges jam
 „inde a Clodovæo, ac primis Christia-
 „næ Religionis exordiis, Ecclesiarum
 „omnium, ut pietate filios, ita effusif-
 „sima liberalitate nutritios, & Regia
 „defensione propemodum Patronos, ac
 „tutores existisse: ea vero, quæ Ec-
 „clesiæ in fundis haberent, teste Augu-
 „stino, jure Cæsareo, hoc est, Regio
 „obteneri, supremamque eorum omnium
 „potestatem penes Reges esse, hinc a
 „priscis temporibus, vacantium Eccle-
 „Hist. Eccles. Tom. LXIV. Zz fia-

Sæc. XVII „fiarum Regia manu occupata bona,
A. C. 1681. „mox reddita Successoribus: nec a Sede

„Apostolica reprobata, quæ huic juri
„tuendo antiquissimis etiam temporibus
„Reges Francorum fecissent; præbendas
„quoque, hoc est, nativo sensu, stipendia
„Clericorum, partem Ecclesiasticæ possessionis,
„ac proventus, necdum a toto discretas, si vacarent
„Ecclesiæ, eodem quoque jure a Principibus
„collatas; quarum quippe collatio, & antiquo
„jure a solida massa decidi non posset, & recentioribus
„que juris Pontificii institutis in fructu haberetur.
„Hæc omnia ab antiquo Regibus de se bene
„meritissimis concessisse Ecclesiam, sane consensisse,
„que illud utriusque potestatis consensione
„firmatum, Regiæ Majestati proprium atque
„congenitum ita coaluisse, ut distrahi nequeat:
„neque vero fas esse, ut Ecclesiæ primis
„Francici imperii temporibus diverso jure haberentur,
„quas eadem Regia protectione fulciri, eadem
„liberalitate ditari, ejusdem Majestatis reverentia ac potestate
„contineri certum esset; si quid ergo tristioris
„diversitatis exortum est, id esse referendum ad illa
„tempora, quæ scissum Regni Corpus, Ducumque &
„comitum olim innocuo, tunc infausso nomine avulsa,
„ac discerpta membra „vix

„vix inter se cohærent: hos enim Sæc. XVII.
 „Principes, Regalibus occupatis, sæpe A. C. 1681.
 „etiam sine Regum conscientia relaxa-
 „tis, omnia perturbasse: at postquam
 „Regia potestas distractas Provincias
 „ad se revocavit, & afflictum diu, dis-
 „sipatumque Regnum suam demum in-
 „tegre sub uno capite nobilissimo pari-
 „ter, ac valentissimo sanitatem intelle-
 „xit, tunc oblitterandam, quæ laceros
 „artus olim dehonestabat, foedam di-
 „versitatem, nec Regio juri ex antiquis
 „simis, receptisque Regni Francici le-
 „gibus nocere potuisse possessionem in-
 „termittam, quam & per Principes sibi
 „subditos diu retinuissent, nec ipsi un-
 „quam animo dimisissent, universasque
 „Ecclesias non tantum ad decorem, sed
 „etiam ad robur, firmamque compa-
 „gem, eodem denique jure componen-
 „das. Neque vero obstare Lugdunense
 „Concilium; quippe quod nec Reges
 „nominet, ex Pontificiis quoque Decre-
 „tis pro sua Majestate specialiter appel-
 „landos, nec de præbendis loquatur,
 „& alio verti possit; neque a Pontifici-
 „bus, Regibusque in quæstione Rega-
 „liæ, cum de ea maxime ageretur, me-
 „moratum, aut leviter saltem indica-
 „tum fuerit.”
 „Hæc utcunque se habent; neque
 „enim lubet commemorare, quæ Ante-
 „cesso-

Sæc. XVII. „cessores nostri reposuerint, aut litigare
A. C. 1680. „est animus coram vestra Sanctitate pa-
 „cis negotium tractaturis; hæc, inquam
 „adeo Regiis Magistratibus infixamenti
 „sedent, ut a se avelli nulla ratione
 „patiantur, caussaque ceciderimus, eo-
 „rum quoque sententia, qui & æquita-
 „tis laude florerent, & in nostrum or-
 „dinem essent propensissimi; qua con-
 „sensione victus Rex Maximus, satis-
 „que sibi conscius, quam ab invaden-
 „dis Ecclesiarum juribus abhorreret,
 „jus Regium putat, quod in Universum
 „pene Regnum diffusum, suo velut
 „cursu undique protendatur, rerum si-
 „militudine, parique Ecclesiarum con-
 „ditione, velut in proclive ductum.
 „Quid hic nobis mentis, Sanctissime
 „Pontifex, plane simpliciterque dice-
 „mus: hæc neque omnia ut certa pro-
 „ponimus, nec ut erronea, & fidei Re-
 „gulis adversa propulsamus, ac dispen-
 „sationi providæ locum esse censemus,
 „gravissimos scilicet Authores secuti
 „Apostolicos Viros Antecessores nostros.
 „Prodeat fane Vir maximus, non
 „minus in Sacris literis, quam in Ca-
 „nonum disciplina versatus Innocent. III.
 „atque in simili caussa quid agendum
 „sit, doceat: de Regalibus agebatur;
 „jure autem Regalium multa contineri,
 „quæ jam Ecclesiis Regum liberalitate
 „re-

„remissa sint, certo certius est. Primum Sæc. XVII.
 „jus procurationis, sive hospitii, quo A. C. 1681.
 „Episcopi Abbatesque Regem domo ex-
 „cipere, totamque cum ipso Curiam,
 „publicasque personas alere certis tem-
 „poribus: tum jus exercitus, quo cer-
 „tos milites ad Regium exercitum du-
 „cere, eosque alere deberent, & qui-
 „dem occupari a Rege Ecclesiarum bona,
 „non modo si illæ vacassent, verum e-
 „tiam si Episcopi consueta, quæ voca-
 „bant, servitia omisissent, eaque om-
 „nia ab eodem fonte Regalium existere,
 „& perspicuum ex se est, & ipse Inno-
 „centius profitetur. Duo ergo Episcopi
 „a Rege accusati, quod illius injussu
 „milites abduxissent, eorum Regalia
 „manu Regia confestim invaduntur,
 „nullo judicii forma, nec tantum Re-
 „galia, sed etiam alia bona quæcunque
 „possidentur; id enim juris Regii esse
 „Rex contendebat: Episcopi id negare,
 „tum factum excusare, vim illatam
 „conqueri, gravissimasque expostulatio-
 „nes deferre ad Innocentium. Quid ergo
 „tantus Pontifex? suscepta, ut dece-
 „bat, Episcoporum causa, Philippum
 „Augustum aggreditur, multa intermi-
 „natus, multisque adhortatus (q). Ne
 „inter Regnum & Sacerdotium scandalum

Z z 3

orire-

(q) Lib. I. epistolarum Epist. 107.

Sæc. XVII. „*oriretur*; intentato quoque Apostolicæ
A. C. 1681. „*censuræ metu*, nisi Episcopis regalia,
 „*aliaque omnia præter jus, fasque* (sic
 „*enim ferebat*) occupata relaxaret;
 „*Gravis sane caussa*, in qua Rex Maxi-
 „*mus* (r). *Censura cohibendus esse videre-*
 „*tur*, sed interim Innocentius ad Epi-
 „*scopos scribit* (s). *Fraternitati Vestræ*
 „*consulimus bona fide, quatenus cum cha-*
 „*rissimo filio nostro Rege, quanto melius*
 „*poteris, componere studeatis; quoniam*
 „*arcus, qui semper est tensus, vires amit-*
 „*tit, & nonnunquam Reges melius vincuntur*
 „*mansuetudine, quam rigore.* Præclare
 „*ille quidem, ubi nullum fidei, nullum*
 „*morum Regulæ creatum periculum est;*
 „*sed particulare factum, inquit, nec*
 „*in exemplum trahendum; & tamen*
 „*agebatur, uti prædictum est, non tan-*
 „*tum de Episcoporum facto, sed etiam*
 „*de Regalium jure, quousque pateret,*
 „*quæ bona complecteretur, qua forma*
 „*exerceri posset: sed hæc omittamus.*
 „*Quid Benedictus XII. unus omnium*
 „*Pontifex, & constantiæ & prudentiæ*
 „*laude ornatissimus? is Philippum Va-*
 „*lesium Regem edita Philippina multa*
 „*(t) Regaliæ juri ab antiquo more di-*
 „*versa velut inferentem gravissimis mo-*
 „*nitis*

(r) Lib. 3. Epist. 40.

(s) Lib. 3. Epist. 107.

(t) Rainald. ad Anno 1337. num. 17.

„nitis ab ea tutanda lege deterruit sed Sæc. XVII.
 „præclare functus officio, ab negotio A. C. 1681.
 „destitit, neque enim omnia urgenda
 „Pontifici, nec exacte semper ad minutos
 „quoque apices res Ecclesiasticas dedu-
 „cendas: Philippinaque ad nostra us-
 „que tempora stetit incolumis.,

„Sed ne Vestræ Sanctitati molesti
 „simus, postremum commemoramus
 „Bonifacium VIII. nec tamen refrica-
 „mus infausta illa dissidia, quæ nec si-
 „ne lacrymis legi queant: abeant illa
 „in tenebras æterno sepelienda silentio.
 „Id de Bonifacio referre lubet, quod ad
 „pacem conducat, quod dignitate pa-
 „riter atque clementiam summæ Sedis
 „deceat. Grave erat Bonifacio a Phi-
 „lippo pulchro, pleno etiam jure con-
 „ferri præbendas, seu Regaliæ, seu
 „quovis alio titulo, nec tamen nega-
 „bat Pontifex, imo profitebatur id
 „fieri posse Ecclesiæ consensu tacito vel
 „expresso (u), Rex interim se possessione
 „tuebatur; eo enim jure a se conferri
 „Præbendas, quo a Majoribus, & a S.
 „Ludovico Avo datæ essent, Recte ille
 „& ordine, ut videtur, satis enim
 „constabat, reclamante nemine, eo
 „jure usos: neque fraudi esse poterat
 „optimis Regibus, quod ad jus Regium

Zz 4

„ea

(u) Hist. de difference de Bonifac. VIII. &
 Philippe le Bel. pag. 90. 93. & 78.

Sæc. XVII.
A. C. 1681.

„ea revocabant, id enim jus Regium
„esse, quod coronæ Regiæ ab antiquo
„insitum, coalitumque sit: atque ut ex
„simili rem conficiamus, an non Patro-
„natus, quos vocant Laicos, ipsis quo-
„que terris atque Dominiis ex posses-
„sione inhærere, ac quasi temporalis
„juris loco esse constat: cum tamen id
„juris ex Ecclesiasticæ potestatis fonte
„profluere nemo non fateatur? Quanto
„ampliora Regibus & beneficentia, &
„propria Majestas conciliare potuit ne-
„que id Bonifacium juris consultissimum
„fugiebat; sed cum in ancipiti esse vi-
„deretur, quatenus juri Regio Præ-
„bendas conferendi Ecclesiæ consensus
„accessisset, quod dubium, quod illi-
„citum reputabat Pontifex, de potesta-
„tis plenitudine concedebat, ac licitum
„faciebat? quid enim litigamus, inquit,
„volumus, ut Rex faciat licite, quod
„facit illicite: volumus super hoc sibi
„facere gratiam omnem, quam poterimus.
„Sic quem nondum solvere ex
„Pontificis sensu, antiqua momenta,
„juraque non poterant, Apostolicæ po-
„testatis gladio amputabat; atque id
„Bonifacius VIII. tot inter simultates
„conferre ultro voluit in Philippum:
„quanta Innocentius XI. Benevolentif-
„simus, & propensissimus in Ludovi-
„cum Magnum.

„Ne-

„Neque vero ambiguum, quid or- Sæc. XVII.
 „bis Christianus expectet, si Pontifici A.C. 1681.
 „Pontificem, Regem denique Regi com-
 „ponamus, id tantum postulamus, ne
 „plus æquo audiantur, qui in jure Co-
 „ronæ novas hæreses fingunt, nimis-
 „que intelligendo faciunt, nihil ut in-
 „telligant præposterii homines, qui quem
 „exsufflant pulverem, ut præclare S.
 „Augustinus, in suos, aliorumque ex-
 „cutiunt oculos. Vestra vere sanctitas
 „hæc omnia supergressa, Christianique
 „orbis intenta commodis, tantas con-
 „tentiones ex tenui ortas, sed in gra-
 „vissima mala, nisi Deus avertat, ali-
 „quando erepturas, Apostolica Aucto-
 „ritate componat: pacem expetimus,
 „pacem flagitamus, pacem, quæ Ve-
 „strum nomen tanta pietatis, ac San-
 „ctitatis laude omnibus gentibus, ipsis-
 „que adeo Ecclesiæ hostibus clarum ve-
 „nerandumque immortalitati consecra-
 „tura sit. Satis jam, superque Parens
 „optimus, devotissimusque filius re-
 „pugnante animo altercantur. Nos qui-
 „dem, Beatissime Pater, ut gratias agi-
 „mus, quas possumus maximas, quod
 „jura quarundam Ecclesiarum, quæ
 „nobis omnibus communia facit ipsa
 „Fraternitas, facta, tecta que esse vul-
 „tis, ita nostra caussa concuti orbem, Pa-
 „cemque Christianam conturbari nolu-
 „mus:

Sæc. XVII. „mus: quare eo quoque, quidquid in
 A. C. 1681. „erat, jure decessimus: id in Regem
 „optimum, atque beneficentissimum ul-
 „tro contulimus (x). *Et si forte propter
 Canonum rigorem minus licebat, factum est
 tamen, quia Ecclesiasticæ paci sic expedie-
 bat; cum enim plenitudo legis sit Charitas,
 in hoc legibus obtemperatum esse credimus,
 in quo Charitatis opus impletum esse cogno-
 vimus.*

„Quæ a nobis acta, si Vestra Sancti-
 „tas dignetur inspicere, probaturam esse
 „pro sua æquitate confidimus. Sane sum-
 „ma consensione, pronaque omnium
 „nostrorum voluntate gesta esse testa-
 „mur; cum præsertim nemo sit, qui
 „rebus nostris intellectis, ac perpensis om-
 „nibus, quæ recens nobis supplicanti-
 „bus a Rege Maximo statuta sunt, non
 „ultro fateatur, plura & ampliora con-
 „cessa, quam dimissa, atque Ecclesiæ
 „causam Regiæ æquitate, ac liberalitate,
 „meliore nunc omnino conditione esse:
 „quamobrem obsecramus, ut quæ a
 „nostra humilitate, non modo publicæ
 „pacis intuitu, sed maximo Ecclesiæ
 „emolumento gesta sunt, quæque Rex
 „Maximus, tanto Religionis studio,
 „tantaque omnium nostrorum obtesta-
 „tione concessit, Regiis Magistratibus
 „ne-

(x) Ivo Carnot, Episs. 190.

„nequicquam reclamantibus, sic Vestra Sæc. XVII.
 „Sanctitas complectatur, ut Sacerdo- A. C. 1681.
 „tii, Regnique concordiam æternum
 „firmet, & sanciat. „

„Quid enim luctuosius quam sub
 „tanto Pontifice, ac tanto Rege, quo-
 „rum consensione tot in Ecclesiam bona
 „redundatura sint, per invisa, & im-
 „portuna dissidia eludi expectationem
 „orbis, & publica commoda retardari?
 „Sane ex quo Ecclesia est, sede Apo-
 „stolica, Regnoque Francorum nihil
 „conjunctius fuisse, & maximo honori
 „ducimus, & Vestri Antecessores liben-
 „tissime prædicant; hanc vero perpe-
 „tuam conjunctionem animorum nostris
 „quoque temporibus auctam oportuit.
 „Quid enim videt orbis Magno Ludo-
 „vico majus? Quem Turcæ sævientes
 „graviores hostem? quam expeditio-
 „nem manum? quem animum promptio-
 „rem? Quem idoneum magis, quocum
 „ea, quæ Vos assidue pulsant, coercendi
 „hostis, atque amplificandæ Ecclesiæ,
 „communicare Consilia? quem ad ar-
 „dua quæque jam sponte currentem in-
 „citare possitis? Ne vero prohibeat Ve-
 „stram Sanctitatem Ecclesiarum aliqua-
 „rum haud tantis sane motibus digna
 „libertas: solet Ecclesia Christi quædam
 „omittere, ut alia, eaque potiora ser-
 „vet, multa quoque in melius ferendo
 „com-

Sæc. XVII., commutare. Ipsa Regalia, quantum
A.C. 1681. „imminuta est, cum pii Principes a po-
 „tiundis fructibus jam abstinuerint, &
 „gravissima onera alendorum militum,
 „ac procurationum sponte remiserint,
 „ut jam illi a nobis, si necesse sit, me-
 „morem animum suo quodam jure re-
 „poscere videantur? Quid attinet com-
 „memorare in Episcopis, atque Abba-
 „tibus eligendis, investituris, in iustis-
 „nibus, permissionibus, assensionibus
 „Regiis, in Episcopatum, & Abbacia-
 „rum concessione, & dono, in Homa-
 „giis quoque, & Sacramentis fidelita-
 „tis, quam multa primum censuris gra-
 „vissimis reprobata mox ultro concessa
 „sint? Ipsa Apostolica Sedes, arx Ec-
 „clesiasticæ libertatis, quam multa Prin-
 „cipum in seipsam quoque jura tolera-
 „rit, imo aliquando concesserit, ipsa
 „temporum mora excussa Cervicibus,
 „& in optimum statum sponte restituta?
 „An ergo Ecclesia *levitate usa est?* *suit-*
 „*que in illa est, & non (y) absit, sed sa-*
 „tis sibi conscia æternitatis suæ, ipsi-
 „que veritati semper immobili animo
 „adhærescens, aliqua sui parte huma-
 „nis se rebus utcumque accommodat,
 „nec tam temporibus, quam animarum
 „saluti servit. *Hæc dicendo doctam Pa-*
 „*terni-*

(y) Ad Corinth. cap. I. v. 17.

„ternitatem Vestram non docemus, sed ean- Sæc. XVII.
dem consulendo & rogando monemus, ut A. C. 1681.
„ibi consiliis, & pietatis studeatis visceri-
bus abundare, ubi fas non est, fortitudi-
nem exercere (2).

„Quare, Beatissime Pater, ad Sa-
cros Vestros pedes rite provoluti, at-
que Apostolicam Benedictionem ex-
pectantes, summum illum Ecclesiæ,
vestrique unici primatus Auctorem
oramus, obsecramus, uti mentem Ve-
stram ad pacis consilia inflectat, &
quæ pacis studio, exemplo Majorum,
Sanctitas Vestra gesserit, ea in Vestram
gloriam, quam in Christo habetis, toti-
que Ecclesiæ utilitati vertat.

*Obsequentissimi & devotissimi Filii
ac Servi vestri,*

Archiepiscopi, Episcopi, alique
Ecclesiastici Viri in comitiis
Generalibus Cleri Gallicani Pa-
risiis congregati,

FRANCISCUS,

Archiepiscopus Parisiensis, Præses.

(2) Ivo Carnot. Epist. 190.